

Bouwstenen voor de toekomst van de Haagse wijkaanpak

Verslag symposium 7 maart 2018

Hoe zorgen we ervoor dat bewoners van aandachtswijken ook de komende jaren meedoen aan de ontwikkeling van de stad? De afgelopen vier jaar gaf de Haagse wijkaanpak een impuls aan deze wijken. Op 7 maart maakten beleidsmakers, wijkwerkers en externe experts de balans op door geleerde lessen, verbeterpunten en bouwstenen voor vervolg in beeld te brengen.

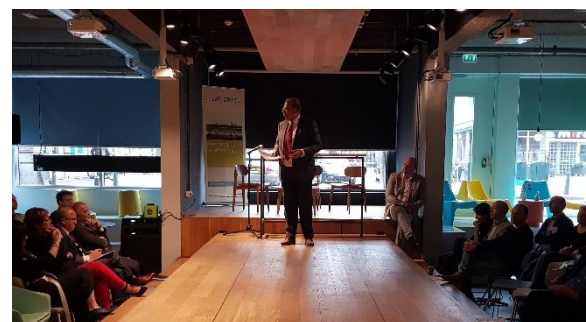
De Haagse Wijkaanpak Nieuwe Stijl (2014-2018) moest wijkbewoners 'in hun kracht zetten' en zorgen voor het versterken van de sociale cohesie. Met dit programma geeft Den Haag invulling aan de doe-democratie, waarbij de gemeente als gelijkwaardige partner, ruimte en vertrouwen geeft aan bewoners om initiatieven te nemen voor maatschappelijke en wijkgebonden vraagstukken.

Bouwen aan de stad van morgen

Wethouder Rabin Baldewsingh (Sociale Zaken, Werkgelegenheid, Wijkaanpak en Sport) zet zich inmiddels 3 termijnen in voor de Haagse wijkaanpak. Baldewsingh is trots op de behaalde resultaten: "In vier jaar tijd realiseerden we 41 projecten binnen de wijkaanpak, ondanks het beperkte beschikbare budget van 14 miljoen." Hij benadrukt het belang van de stem van de inwoners: "De kern van de wijkaanpak is vertrouwen. Niet in de gemeentelijke organisatie, maar in de mensen om wie het gaat. Zij besteden het geld aan hun omgeving en zij willen een leefbare wijk. Mensen willen gehoord worden, meepraten en meebepalen. De wijkaanpak heeft laten zien dat wanneer je vertrouwen neerlegt bij mensen, dit niet beschaamd wordt. Je krijgt er betrokkenheid voor terug. Mensen voelen zich eigenaar van de verbetering in de wijk." Baldewsingh illustreert dit met het wijkbanenplan, waarmee

vooral jongeren 'buiten beeld' zijn bereikt. De jeugdwerkloosheid daalde daardoor met 42 procent. Baldewsingh bedankt de aanwezigen voor hun inzet: "Jullie bouwden aan de stad van morgen. Ik ben trots op wat we hebben bereikt. Keep the fire burning!"

Bewoner centraal

Jeannine Molier en Tina Ehami van de gemeente Den Haag zijn actief betrokken bij de Haagse wijkaanpak. Zij benadrukken het belang van het

symposium: “We moeten nadenken over de toekomst van de wijkaanpak. Wat ging goed en wat kan beter? Met dit symposium willen we op zoek naar bouwstenen die we kunnen meegeven aan de mensen die straks het stokje overnemen van het huidige college van burgemeester en wethouders.” Molier (programmamanager Participatie en Wijkaanpak bij de gemeente Den Haag) blikt terug: “Met de Haagse Wijkaanpak Nieuwe Stijl wilden we de stem van bewoners centraal stellen. Want niet iedereen doet mee in de participatiesamenleving. Er zijn buurten waar mensen te maken hebben met multi-problematiek. Voor deze mensen stapelen problemen zich op, zij hebben geen behoefte om hun stem te laten horen. De wijkaanpak bood middelen om deze mensen een stem te geven.”

Ehrami (adviseur Wijkaanpak bij de gemeente Den Haag) vult aan: “We willen samen met hen bouwen aan deze stad. Daarvoor moesten we dingen op een andere manier doen. Door dwars te liggen en uit te gaan van de noodzaak, kom je tot oplossingen waarin de bewoner centraal staat. Het verbeteren van de wijk is maatwerk. Door de vraag van de bewoner als startpunt te nemen en op kleine schaal oplossingen te bedenken, bereik je meer.” Omdat de gemeente vanaf het begin van het programma de samenwerking zocht met bewoners, is volgens Ehrami de impact groter.

Werken aan vitale wijken

Met de Haagse wijkaanpak zijn stappen gezet in het verbeteren van de leefbaarheid. Matthijs Uyterlinde van Platform31 onderzocht de leefbaarheidsontwikkeling in kwetsbare wijken in Nederland. Uyterlinde: “De economische crisis, de ingezakte woningmarkt en de versoepeling van de verzorgingsstaat drukten een stempel op het leefklimaat in kwetsbare wijken. De afgelopen

vijftien jaar verbeterde de leefbaarheid in Nederland, maar er ligt nog steeds een opgave in kwetsbare wijken. De participatiesamenleving verwacht veel van de burger, maar eigen kracht komt soms moeilijk tot stand. Het stimuleren hiervan vraagt om inspanning.” Uyterlinde analyseerde twaalf Nederlandse wijken. “In veel steden belandde de wijkaanpak in een impasse, maar Den Haag is een van de steden die na het grotestedenbeleid wél een eigen wijkenprogramma opzette.” Dit wierp vruchten af.

Aan de hand van Leefbaarometer-kaarten laat Uyterlinde zien dat de verschillen in leefbaarheid tussen Haagse wijken verminderen. Hij plaatst wel een kanttekening: “In Den Haag ligt het accent sterk op een sociale aanpak. De verduurzamingsopgave komt op ons af en ook die vraagt om een wijkgerichte aanpak. Er ligt een enorme kans om duurzaam en sociaal met elkaar te verbinden.”

Burgers écht verantwoordelijk houden

Dat de energietransitie vraagt om een wijkgerichte aanpak benadrukt ook Jeroen den Uyl (Twynstra Gudde). Den Uyl pleit voor meer verantwoordelijkheid ‘van onderop’ en biedt handvatten om burgers verantwoordelijk te maken en te houden: “Stel de burger centraal. Niet als individu, maar als collectief. Kies een thema dat leeft in de wijk, ontdek waar de energie zit en ga daar ontdekkend in te werk. Fouten maken mag. Blijf leren en experimenteren.” Ook Den Uyl wijst op de kansen die verduurzamingsopgave biedt. “Deze enorme opgave kunnen we tegelijkertijd benutten om draagvlak te organiseren bij bewoners en ze te activeren, bijvoorbeeld door werklozen op te leiden als installateur. De winst kan worden uitgekeerd in

een lokale munt die de lokale economie stimuleert.” aldus Den Uyl.

Samenwerken in wijken: motor voor opgaven gestuurd werken

Volgens Igno Pröpper (Partners+Pröpper) kunnen betrokkenen de Haagse wijkaanpak verder brengen door met elkaar te investeren in slimme werkwijzen. De opgave is daarbij sturend. Dit vraagt om aandacht voor inhoud, teamspel en persoonlijke ontplooiing. Pröpper: “Een slimme werkwijze kan alleen tot stand komen als de opgave helder in beeld is gebracht. Wat zijn kansen en barrières? Wat is de huidige situatie en waar willen we naartoe werken?” Deze vragen moeten de betrokkenen gezamenlijk beantwoorden en dat gebeurde in de Haagse wijkaanpak. “De wijkaanpak in Den Haag was een succes. Er is geïnvesteerd in een goede werkwijze en de gemeente bundelde de krachten met bewoners, bedrijven, corporaties en scholen. Samen zijn jullie op zoek gegaan naar de opgave en naar wat jullie met elkaar kunnen realiseren.” Door samen te werken aan concrete initiatieven kregen de betrokkenen veel voor elkaar. Pröpper sluit af “De wijkaanpak een aanvulling op het beleid? Nee, jullie zijn de motor.”

Verskil maken

Voordat de aanwezigen samen bouwstenen voor de toekomst van de Haagse wijkaanpak formuleerden, gaven Mohamed el Achkar (directeur Publiekszaken

gemeente Den Haag) en Hamit Karakus (algemeen directeur Platform31) nog een laatste les mee. El Achkar: “De participatiesamenleving vraagt om actieve ondersteuning van inwoners die minder daadkrachtig zijn. Door ze ruimte te geven en te faciliteren, ontstaan kansen. Je ziet dat we verschil hebben gemaakt met de projecten in de wijkaanpak. Veel collega’s werken al op deze manier: samen stad maken, opgaven gericht werken, terug naar de bedoeling. Het gemeentelijk apparaat beweegt al deze kant op.” Karakus vult aan: “Focus je niet op de term wijkaanpak en politiseer dit niet. Ga op zoek naar de opgave en werk samen op basis van wederzijds commitment.” El Achkar: “Ga de wijk in en ga in gesprek met mensen uit de buurt die met projecten aan de slag zijn gegaan. Laat je inspireren!”

Bouwstenen

“Experimenteer, focus op de inhoud en durf keuzes te maken. Maak gebruik van energie in de stad. Het enthousiasme van betrokken inwoners slaat over.” Dat was de belangrijkste boodschap op het symposium ‘Samen werken aan de toekomst van de Haagse wijkaanpak’. Daar gingen ruim 70 beleidsmakers, wijkwerkers en andere betrokkenen op zoek naar bouwstenen voor het beleid voor de Haagse aandachtswijken in de komende jaren. Tijdens deelsessies kregen zij verdieping op de volgende thema’s: opgavegericht werken in de wijkaanpak; samenwerken in de netwerksamenleving; wijkprofessionals; nieuwe vormen van financiering, dichtbij de wijk; nieuwe eisen aan de ambtenaar.

Wilt u meer weten over deze deelsessies? Mail dan naar [Pieter Ros](#).

